

Revisionsrapport

Delårsrapport 2011-08-31

Vänersborgs kommun

Oktober 2011

Håkan Olsson

Henrik Bergh

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Uppdraget	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	2
3	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	3
4	Måluppfyllelse	4
4.1	Finansiella mål	4
4.2	Mål för verksamheten	5

1 Sammanfattning

Vi bedömer att kommunens delårsrapport upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed samt att den i allt väsentligt uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper. Vi har tidigare år haft synpunkter på att Socialnämndens specifikationer inte håller en godtagbar standard. Dessa brister är nu åtgärdade.

Men det finns också avvikelser mot kommunal redovisningslag och rekommendationer som vi måste påtala.

- De befintliga och extra avsättningar som finns för pensionsåtaganden är inte i enlighet med rekommendation men sker med hänvisning till god ekonomisk hushållning.
- Semesterlöneskuldens förändring är inte beräknad utan redovisas med samma värde som vid bokslut 2010.

Socialnämnden har på balanskonto 2323 ett inkomstförskott som vid delårsbokslutet uppgår till 3,5 mkr (IB 4,5 mkr) och avser flyktingmedel. Socialnämnden har i särskilt beslut 2011-08-25 § 145 angivit hur delar av de 3,5 mkr skall användas framöver. Huruvida dessa beslutade användningsområden har bäring på det ändamål för vilka flyktingmedlen har utbetalts har inte prövats av ekonomikontoret. Vi är dock tveksamma till denna periodisering och föreslår att frågan klarläggs inför årsredovisningen.

Barn- och ungdomsnämnden har på balanskonto 2314 en upplupen kostnad på 3,6 mkr varav 1 mkr avser ersättningsanspråk från en extern fastighetsägare för återställningskostnad i samband med att kontraktet sagts upp. Om rättsläget inte är mer klarlagt vid årsredovisningen bör information lämnas om denna tvist.

Vi delar Kommunstyrelsens bedömning att kommunen för hela 2011 kommer att klara balanskravet och de finansiella målen avseende resultatnivå, kassalikviditet och pensionsåtaganden. Soliditeten ökar inte som målet anger men den minskar inte heller.

Det är enligt vår bedömning viktigt att nämnderna fortsätter det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Prognostiserade underskott är ett stort hot mot kommunens finansiella styrka och möjlighet att på längre sikt klara de finansiella

målen. Med hänvisning till att nämnderna prognostiserar stora budgetunderskott anser vi att nämndernas styrning, med varierad grad, inte är tillräcklig.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av måluppfyllelsen (resultatet) utifrån fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De flesta målen/resultaten bedöms kunna uppnås. Vi kan inte göra en bedömning av måluppfyllelsen utifrån delårsrapporten eftersom underlaget och rapporteringen är mycket översiktlig och svår att verifiera.

Men vår samlade bedömning är att delårsrapporten uppfyller syftet att ge kommunfullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten. Men det är samtidigt angeläget med en fortsatt utveckling av målformulering och metoder för uppföljning och utvärdering.

2 Uppdraget

PwC har på uppdrag av Vänersborgs kommuns revisorer granskat delårsrapport för 2011.

2.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början. Delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

2.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Vi skall bedöma om kommunens delårsrapport i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen för rapportperioden och om delårsbokslutet i övrigt uppfyller de krav som ställs i KRL 9 kap samt övrig normgivning/vägledning. Vi har också översiktligt bedömt huruvida delårsrapporten innehåller en redovisning av måluppfyllelsen utifrån god ekonomisk hushållning dvs fullmäktiges övergripande mål.

Vår granskning och bedömning är inte heltäckande utan är mer analytisk och översiktlig utifrån en väsentlighets- och riskbedömning av olika revisionsfrågor enligt vägledning från SKYREV samt våra granskningsprogram som omfattar områdena i förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalysen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de övergripande mål fullmäktige beslutat?

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Uppfyller delårsrapporten syftet att ge fullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den kommunala verksamheten?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

3 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Vad gäller anvisningar och interna föreskrifter så går sådana ut till förvaltningarna. Kommunens delårsrapport består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.

Kommunens pensionsskuld uppgår till xxxkr och redovisas till största delen utanför balansräkningen ("inom linjen") som en information till läsare. Resterande del redovisas i balansräkningen som en avsättning (skuld) för framtida pensionsutbetalningar. Denna avsättning uppgår till 159 mkr inklusive löneskatt, men 55 mkr av dessa är en extra pensionsavsättning som gjordes under 2007 till 2009 med hänvisning till god ekonomisk hushållning. Denna extra avsättning med 55 mkr strider formellt mot gällande rekommendation avseende pensionsredovisning, som anger att denna del skall redovisas som en skuld inom linjen.

Tim- och semesterlöneskuldens förändring (minskning) redovisas ej i delårsrapporten utan den tas upp med samma belopp som i årsbokslutet för 2010. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed men den vanligaste metoden bland Sveriges kommuner, eftersom man oftast inte har ett bra underlag för beräkning av den faktiska skulden under löpande år. Ekonomikontoret avser dock till kommande år ta fram ett relevant underlag och ha beräkningsmetoder/system för att redovisa dessa poster i enlighet med rekommendationer från rådet för kommunal redovisning. Arbete med detta pågår. Huruvida förändringen skall redovisas fortlöpande varje månad utreds fortfarande. Vi har förståelse för denna tvekan. Men i detta avseende (internredovisning) har vi ingen bestämd uppfattning eftersom vårt uppdrag skall bedöma externredovisningen i delårsrapport och årsredovisning.

Vi har tidigare år haft synpunkter på att Socialnämndens specifikationer inte håller en godtagbar standard. Dessa brister är nu åtgärdade.

Socialnämnden har på balanskonto 2323 ett inkomstförskott som vid delårsbokslutet uppgår till 3,5 mkr (IB 4,5 mkr) och avser flyktingmedel. Under första halvåret 2011 har 592 000 kr disponerats för ett psykiatrianslag och 450 000 kr har disponerats för att betala en tjänst inom ekonomiskt bistånd som enbart jobbar med flyktingverksamhet. Detta täcker dock inte hela tjänsten och merkostnaden uppges komma att regleras vid bokslutet 2011. Socialnämnden har i särskilt beslut 2011-08-25 § 145 angivit hur delar av de 3,5 mkr skall användas framöver. Huruvida dessa beslutade användningsområden har bäring på det ändamål för vilka flyktingmedlen har utbetalts har inte prövats av ekonomikontoret. Vi är dock tveksamma till denna periodisering och föreslår att frågan klarläggs inför årsredovisningen.

Barn- och ungdomsnämnden har på balanskonto 2314 en upplupen kostnad (3 626 297 kr) avseende ersättningsanspråk från en extern fastighetsägare för återställningskostnad i samband med att kontraktet sagts upp. Fastighetsägarens ombud och kommunens fastighetschef gör olika bedömningar av läget men med stöd av försiktighetsprincipen har man valt att skuldbokföra ett högre belopp än vad som är bedömd risk. Om rättsläget inte är mer klarlagt vid årsredovisningen bör information lämnas om denna tvist.

Resultatet för perioden uppgår till 28 mkr medan prognosen för helåret är 24 mkr. Med hänsyn till 1 mkr i realisationsvinst klarar kommunen därmed balanskravet. Samma period föregående år uppgick resultatet till 41 mkr och för helåret 2010 uppgick resultatet till 49 mkr. Orsaken till den prognostiserade resultatförsämringen är i huvudsak att nettokostnader ökar snabbare än skatteintäkter. Nettokostnadsandelen prognostiseras till 98,2 för året. Nettokostnadsandelen för året har ökat jämfört med bokslutet 2010 då den uppgick till 97,2 %.

Nämndernas resultat för perioden uppgick till -10,8 mkr och prognosen uppgår till -27,5 mkr. Nämndernas resultat i bokslut 2010 uppgick till 4 mkr.

Vad gäller investeringarna uppgick periodens nettoinvesteringar till 75 mkr vilket är 20 mkr mer än samma tidpunkt föregående år. Totala investeringsbudgeten uppgår till 251 mkr för året och prognosen visar på ett överskott på 111,6 mkr.

4 Måluppfyllelse

4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten redovisas kommunens finansiella mål som fastställts i budget för 2011:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2011	Utfall i delårsrapport 2010	Måluppfyllelse , prognos
---	------------------------------------	---------------------------------

Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.	Periodens resultat per augusti uppgick till 28 mkr vilket motsvarar 2,3 % av skatter och generella statsbidrag.	<i>Enligt prognosen kommer resultatet uppgå till 24 mkr. Skatter och generella statsbidrag beräknas uppgå till 1 806 mkr (1,3 %) Därmed uppnås målet.</i>
Kassalikviditeten bör vara minst 50%	Kassalikviditeten uppgick till 55 % i delårsbokslutet.	<i>I prognosen för 2010 beräknas kassalikviditeten uppgå till drygt 54 %. Målet uppnås.</i>
Soliditeten bör förbättras	Soliditeten i delårsbokslutet uppgick till 53 % vilket är oförändrat jämfört med bokslutet 2010.	<i>Prognosen för soliditeten är 53% vilket innebär att målet inte kommer att nås. Men det sker inte heller någon försämring av soliditeten.</i>
Pensionsåtagande som inte är skuldfört bör täckas av eget kapital.	Icke skuldförda pensionsåtagande uppgick i delårsbokslutet till 827 mkr och det egna kapitalet till 898 mkr. Det ger en täckningsgrad på 109%.	<i>Prognosen pekar på en täckningsgrad på 101 % vilket innebär att målet nås.</i>

Revisionell bedömning

För rapportperioden och prognosen för helår uppnås i allt väsentligt samtliga fyra finansiella målen. Detta innebär att kommunens långsiktiga finansiella styrka är oförändrad.

Men det bör dock framhållas att nämndernas budgetföljsamhet är svag. Prognosen för nämndsverksamheten totalt uppgår till -27,5 mkr. I detta avseende är inte styrningen tillräcklig.

4.2 Mål för verksamheten

Av Vänersborgs kommuns mål- och resursplan framgår 9 kommungemensamma mål och resultat för 2011. De angivna målområdena är:

- Boende
- Näringsliv och turism
- Kultur och fritid
- Utbildning
- Service, samverkan och effektivitet
- Miljö
- Arbetsmarknad och sysselsättning
- Finansiella mål

- Personalpolitiska mål

Till varje målområde finns ett flertal mål med förväntat resultat. De flesta målen/resultaten bedöms kunna uppnås. Men vissa mål kommer följas upp senare (i årsredovisningen) och endast 4 mål förväntas inte kunna uppnås. I de fall målen inte förväntas uppnås anges oftast skälen därtill.

Revisionell bedömning

Vi kan inte göra en bedömning av måluppfyllelsen utifrån delårsrapporten eftersom underlaget och rapporteringen är mycket översiktlig och svår att verifiera.

Men vi bedömer att delårsrapporten uppfyller syftet att ge fullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten.

Det är samtidigt angeläget med en fortsatt utveckling av målformulering och metoder för uppföljning och utvärdering.

Håkan Olsson
PwC